

PATVIRTINTA

Šilutės lopšelio-darželio „Gintarėlis“
direktoriaus 2024 m. lapkričio 11 d.
įsakymu Nr.V1-62

ŠILUTĖS LOPŠELIO-DARŽELIO „GINTARĖLIS“ VAIKŲ IR DARBUOTOJŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šilutės lopšelio-darželio „Gintarėlis“ (toliau – Lopšelis-darželis) vaikų maitinimo organizavimo tvarka (toliau – Tvarka) nustato vaikų maitinimo lopšelyje-darželyje reikalavimus ir organizavimą.
2. Tvarkos tikslas – užtikrinti sveikatai palankią vaikų mitybą, maisto saugą ir geriausią kokybę, kad būtų patenkinti vaikų maisto medžiagų fiziologiniai poreikiai, ugdomi sveikos mitybos įgūdžiai.
3. Tvarka parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais.
4. Mokiniam, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ugdymo programą nemokami pietūs skiriami pagal ugdytinių tėvų pateiktą prašymą, nevertinant gaunamų pajamų.

II SKYRIUS SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽTYS

5. Tvarkoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:
 - 5.1. pritaikytas maitinimas – toks maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtus vaiko individualius maistinių medžiagų ir energijos poreikius, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo;
 - 5.2. šiltas maistas – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti, laikomas ne žemesnėje kaip +68°C temperatūroje;
 - 5.3. tausojantis patiekalas – šiltas maistas, pagamintas maistines savybes tausojančiu gamybos būdu: virtas vandenyje ar garuose, troškintas, pagamintas konvencinėje krosnelėje;
 - 5.4. valgiaraštis – patiekalų ir dienos maisto produktų sąrašas;
 - 5.5. maisto daavinys – lengvai paruošiami arba paruošti vartoti maisto produktai ar patiekalai, kurie išduodami tam tikram laikotarpiui pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytas vidutines rekomenduojamas paros normas ir yra supakuoti, kad būtų galima saugiai nešti, vežti ar kitaip transportuoti. .

III SKYRIUS VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

6. Vaikų maitinimas organizuojamas grupių patalpose, laikantis nustatytų maisto saugos ir maisto tvarkymo bei patalpų higienos reikalavimų.
7. Vaikai maitinami ne rečiau kaip kas 3,5 val. pagal valgiaraščius nustatytu maitinimo grafiku: pusryčiai – nuo 8.30–8.50 val; priešpiečiai – 10,00 val.; pietūs nuo 11.20–12.30 val., pavakariai nuo 15.20–16.00 val.
8. Vaikai maitinami vadovaujantis direktoriaus patvirtintu valgiaraščiu, kurie iškabinti virtuvės informaciniame stende.
9. Atskiri valgiaraščiai sudaromi 1–3 ir 4–7 metų vaikams.
- 9.1. tėvams pateikus gydytojo raštiškus nurodymus vaikui organizuojamas pritaikytas maitinimas;

9.2. jei pritaikyto maitinimo patiekalų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas įgyvendinančiose įstaigos virtuvėse nėra galimybių pagaminti, kuriems skirtas pritaikytas maitinimas, gali būti maitinami tą dieną iš savo namų atneštu maistu. Iš namų atneštas maistas laikomas ir patiekiamas tinkamos temperatūros.

10. Maisto produktų pirkimas organizuojamas vadovaujantis Viešųjų pirkimo įstatymo nustatyta tvarka.

11. Maitinimo organizatorius užsako maisto produktus iš tiekėjų prieš 1-2 dienas, pagal valgiaraštį. Priimant maisto produktus patikrina jų galiojimo terminą, prekinę išvaizdą, sutikrina lydinčius dokumentus.

11. Valgiaraščio pildymas:

11.1. sekančios dienos pusryčių patiekalams produktus išduoda maitinimo organizatorius pagal prieš dieną buvusių vaikų skaičių. Sekančios dienos pietums daržoves išduoda iš vakaro (paruošti reikalingas ilgesnis laiko tarpas);

11.2. einamos dienos pietums produktus išduoda iki 9.30 val., vakarienei produktus išduoda iki 12 val.;

11.3. grupės mokytojos kasdien sužymi vaikų lankomumą į e.dienyną „Mūsų darželis“ iki 9.00 val.;

11.4. maitinimo organizatorius produktus skaičiuoja ir atiduoda į virtuvę maistui gaminti pagal tos dienos vaikų ir darbuotojų pageidaujančių maitintis skaičių;

11.5. susidarius maitinimo lėšų ekonomijai, papildomai vaikų maitinimui gali būti skiriami maisto produktai: pieno produktai, vaisiai;

11.6. ant valgiaraščio-reikalavimo pasirašo: maitinimo organizatorius, vyr. virėja ir tvirtina direktorius;

11.7. nemokamo maitinimo valgiaraštį-reikalavimą maitinimo organizatorius pildo atskirai;

11.8. valgiaraštis-reikalavimas baigiamas pildyti 14.00 val, teikiamas patvirtinti lopšelio-darželio direktoriui ir perduodamas raštvedei. Raštvedė duomenis užregistruoja buhalterinėje apskaitoje (vedama lopšelio, darželio ir personalo bendra suma). Nemokamo maitinimo valgiaraštis-reikalavimas apskaitoje registruojamas atskirai.

12. Maitinimo organizatorius kasdien pildo maisto prekių sandėlio knygą elektroninėje laikmenoje (Exel programoje):

12.1. gavus prekes surašo datą, sąskaitos nr., tiekėją, gautą kiekį;

12.2. parašius valgiaraštį-reikalavimą nurašo produktus sandėlio knygoje: data, sąskaitos nr., tiekėjas, valgiaraščio nr., sunaudotų produktų kiekis;

12.3. du kartus per mėnesį sutikrina maisto produktų likučius su raštvede;

12.4. užsako produktus pagal pieno ir vaisių programą, vaikų skaičiui lankančiam darželį, pildo pažymą-žurnalą ir pateikia tiekėjui paskutinę darbo dieną.

13. Tėvai pateikdami prašymą, įstaigos vadovui turi teisę pasirinkti, kad vaikas nevalgytų pavakarių:

13.1. jeigu vaikas nevalgo pavakarių, jį privalo pasiimti iki tol, kol grupės vaikai pradės valgyti pavakarius;

13.2. apie planuojamus kito mėnesio maitinimų skaičiaus pakeitimus tėvai privalo informuoti lopšelio-darželio vadovą pasirašytinai iki einamojo mėnesio priešpaskutinės darbo dienos.

14. Lopšelyje-darželyje sudaromos sąlygos atsigerti geriamojo vandens. Pienas ir kiti gėrimai vaikams neteikiami šalti, gėrimų temperatūra ne žemesnė kaip +15°C.

IV SKYRIUS DARBUOTOJŲ MAITINIMAS

15. Mokslo metų pradžioje ar pradėjus dirbti naujam darbuotojui, darbuotojas (-ai) rašo prašymą įstaigos vadovui, dėl pageidavimo maitintis.

16. Darbuotojas tą pačią dieną, iki 9 val. informuoja maitinimo organizatorių apie pageidavimą valgyti tą dieną pietus. Darbuotojų maitinimosi poreikis kiekvieną dieną fiksuojamas „Darbuotojų maitinimosi apskaitos žiniaraštyje“.

17. Mokytojos ir mokytojų padėjėjos pietus valgo kartu su grupėje pietaujančiais vaikais. Kiti darbuotojai pietus atsiima prie maisto išdavimo langelio ir pietauja darbo vietose.
18. Maitinimo porcijos atitinka 4-7 m. vaikams gaminamos porcijos dydį.
19. Mokestis už maitinimo paslaugas susideda iš dviejų dalių:
- 19.1. už produktus;
- 19.2. už vandenį ir elektrą.
20. Darbuotojui, besimaitinančiam įstaigoje, vienos dienos dydis už maitinimą skaičiuojamas:
- 20.1. pietūs – 1,40 Eur (už produktus) + 0,56 Eur (už vandenį ir elektrą), viso: 1,96 Eur.
21. Maitinimo organizatorius „Darbuotojų maitinimosi apskaitos žiniaraštį“ teikia tvirtinti įstaigos direktoriui kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną.
22. Lopšelio-darželio direktoriaus patvirtintas pristatomas vyriausiajam buhalteriiui.
23. Už kiekvieno mėnesio darbuotojų maitinimąsi vyriausiasis buhalteris išskaičiuoja iš darbuotojo darbo užmokesčio pagal „Darbuotojų maitinimosi apskaitos žiniaraštį“.

V SKYRIUS

VISUOMENĖS SVEIKATOS SPECIALISTO FUNKCIJOS, PRIŽIŪRINT MAITINIMO ORGANIZAVIMĄ

24. Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą mokykloje, vertina vaikų maitinimo organizavimo atitiktį Tvarkos aprašo reikalavimams ir ne rečiau kaip kartą per dvi savaites pildo Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo protokolą ir žurnalą:

24.1. jeigu dėl ligos, atostogų ar kitos priežasties Mokyklos visuomenės sveikatos specialisto nėra ilgiau nei dvi savaites, mokinių maitinimo atitikties vertinimą atlieka visuomenės sveikatos specialistas sveikos mitybos skatinimo srityje arba kitas Šilutės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbuotojas (toliau – Biuro darbuotojas);

24.2. nustatęs neatitikimų, specialistas juos užregistruoja Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnale ir nedelsdamas žodžiu ir raštu per DVS „Kontora“ apie tai informuoja maitinimo paslaugos teikėją, pranešimo kopiją pateikia Mokyklos vadovui. Maitinimo paslaugos teikėjas atsako už tai, kad nustatyti vaikų maitinimo organizavimo trūkumai būtų pašalinti nedelsiant. Nepašalinus neatitikimų per tą pačią dieną, visuomenės sveikatos specialistas apie tai praneša teritorinei Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, parengdamas rašto projektą per DVS „Kontora“.

25. Visuomenės sveikatos specialistas privalo:

25.1. prižiūrėti maitinimo organizavimo atitiktį Tvarkos apraše nustatytiems reikalavimams ir vertinti:

25.1.1 ar vaikų maitinimui netiekiamos draudžiamos tiekti maisto produktų grupės (vertinamasi iki vaikams patiekiamas maistas);

25.1.2. ar nepažeidžiami patiekalų gaminimo ir patiekimo reikalavimai;

25.1.3. ar sudarytos higieniškos sąlygos nemokamai atsigerti geriamojo vandens;

25.1.4. ar nenaudojami susidėvėję, ištrupėję, įskilę, apdaužyti kraštais indai bei aliumininiai įrankiai ir indai;

25.1.5. ar ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas įgyvendinančiose įstaigose nenaudojami vienkartiniai įrankiai;

25.1.6 ar valgiaraščiai skelbiami vaikų priėmimo-nusirengimo patalpoje; maisto pasirinkimo piramidės, maisto produktų ženklinimo simboliu „Rakto skylutė“ plakatai ar kita sveiką mitybą skatinanti informacija; Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nemokamos telefono linijos numeris (skambinti maitinimo organizavimo klausimais);

25.1.7. ar pritaikytas maitinimas organizuojamas pagal gydytojo raštiškus nurodymus;

25.1.8. ar valgiaraščiai sudaryti pagal reikalavimus.

26. Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnalas lopšelio-darželio sveikatos kabinete saugomas dvejus metus.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Lopšelio-darželio vaikų 1-3 ir 4-7 metų amžiaus maitinimo valgiaraštį sudaro Šilutės VSB dietistas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos ministro 2011 lapkričio 11 d. Nr. V-964 įsakymu patvirtintu „Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašu“.

MAISTO PRIEDŲ, KURIŲ NETURI BŪTI VAIKAMS MAITINTI TIEKIAMUOSE MAISTO PRODUKTUOSE, SĄRAŠAS

1. Dažikliai:

1.1. E 102	tartrazinas;
1.2. E 104	chinolino geltonasis;
1.3. E 110	saulėlydžio geltonasis FCF, apelsinų geltonasis S;
1.4. E 120	košenilis, karmino rūgštis, karminas;
1.5. E 122	azorubinas, karmosinas;
1.6. E 123	amarantas;
1.7. E 124	ponso 4R, košenilis raudonasis A;
1.8. E 127	eritrozinas;
1.9. E 129	alura raudonasis AC;
1.10. E 131	patentuotas mėlynasis V;
1.11. E 132	indigotinas, indigokarminas;
1.12. E 133	briliantinis mėlynasis FCF;
1.13. E 142	žaliasis S;
1.14. E 151	briliantinis juodasis BN;
1.15. E 155	rudasis HT;
1.16. E 180	litolrubinas BK.

2. Konservantai ir antioksidantai:

2.1. E 200	sorbo rūgštis;
2.2. E 202	kalio sorbatas;
2.3. E 203	kalcio sorbatas;
2.4. E 210	benzenkarboksirūgštis;
2.5. E 211	natrio benzoatas;
2.6. E 212	kalio benzoatas;
2.7. E 213	kalcio benzoatas;
2.8. E 220–228	sieros dioksidas ir sulfitai.

3. Saldikliai:

3.1. E 950	acesulfamas K;
3.2. E 951	aspartamas;
3.3. E 952	ciklamatai;
3.4. E 954	sacharinai;
3.5. E 955	sukralozė;
3.6. E 957	taumatinas;
3.7. E 959	neohesperidinas DC;
3.8. E 960	steviolio glikozidai;
3.9. E 961	neotamas;
3.10. E 962	aspartamo-acesulfamo druska;
3.11. E 969	advantamas.

4. Aromato ir skonio stiprikliai:

4.1. E 620	glutamo rūgštis;

4.2. E 621	mononatrio glutamatas;
4.3. E 622	monokalio glutamatas;
4.4. E 623	kalcio glutamatas;
4.5. E 624	monoamonio glutamatas;
4.6. E 625	magnio glutamatas;
4.7. E 626	guanilo rūgštis;
4.8. E 627	dinatrio guanilatas;
4.9. E 628	dikalio guanilatas;
4.10. E 629	kalcio guanilatas;
4.11. E 630	inozino rūgštis;
4.12. E 631	dinatrio inozinatas;
4.13. E 632	dikalio inozinatas;
4.14. E 633	kalcio inozinatas;
4.15. E 634	kalcio5'-ribonukleotidai;
4.16. E 635	dinatrio5'-ribonukleotidai.
-

**LEIDŽIAMAS CUKRŲ, DRUSKOS IR PRIVALOMAS SKAIDULINIŲ MEDŽIAGŲ KIEKIS
VAIKAMS MAITINTI TIEKIAMUOSE MAISTO PRODUKTUOSE¹ IR PATIEKALUOSE**

Eil. Nr.	Maisto produktai ar patiekalai	Cukrų kiekis (g) ne didesnis nei/100 g (ml)	Druskos kiekis (g) ne didesnis nei/100 g (ml)	Skaidulinių medžiagų (g) ne mažesnis nei/100 g
1.	Mėsos ir žuvies (išskyrus silkę) patiekalai ir gaminiai	3	1,7	-
2.	Silkė	5	2,5	-
3.	Pieno gaminiai			
3.1.	Jogurtai, varškės gaminiai	10 ²	1	
3.2.	Sūriai	-	1,7	-
3.3.	Kiti pieno gaminiai, išskyrus desertus	5	1	-
4.	Grūdinių augalų produktai			
4.1.	Ruginė duona (ne mažiau kaip 30 proc. sausos produkto masės sudaro rugiai)	5	1,2	6
4.2.	Kita duona ir duonos gaminiai	5	1	5
4.3.	Smulkieji pyrago gaminiai ir miltinės konditerijos gaminiai	16	1	-
4.4.	Pusryčių dribsniai ir javainiai	16	1	6
5.	Džiovinti vaisiai ir džiovintos uogos ar jų gaminiai	0 (pridėtinių cukrų)		-
6.	Maitinimo paslaugos teikėjo pagaminti patiekalai	5 (pridėtinių cukrų)	1	-
7.	Desertai	16	1	-
8.	Gerti skirti produktai, išskyrus nurodytus 3.1 ir 3.3 papunkčiuose			
8.1.	Sultys (vaisių ir (ar) daržovių)	-	0	-
8.2.	Kiti gėrimai (sulčių gėrimai, nektarai, gaivieji gėrimai ir pan.)	5	0	-
8.3.	Maitinimo paslaugos teikėjo pagaminti gėrimai	5	-	-
9.	Kiti maisto produktai, nenurodyti 1–8 punktuose, išskyrus vaisius	5	1	-

¹ Maisto produktams, atitinkantiems maisto produktų ženklinimo simboliu „Rakto skylutė“ kriterijus, šio priedo reikalavimai netaikomi.

² 2019–2020 mokslo metais 9 g/100g (ml); 2020–2021 mokslo metais 8 g/100g (ml); 2021–2022 mokslo metais 7 g/100g (ml); 2022–2023 mokslo metais 6 g/100g (ml); 2023–2024 ir vėlesniais mokslo metais 5 g/100 g (ml).

**LEIDŽIAMAS CUKRŲ, DRUSKOS IR PRIVALOMAS SKAIDULINIŲ MEDŽIAGŲ KIEKIS
VAIKAMS MAITINTI TIEKIAMUOSE MAISTO PRODUKTUOSE¹ IR PATIEKALUOSE**

Eil. Nr.	Maisto produktai ar patiekalai	Cukrų kiekis (g) ne didesnis nei/100 g (ml)	Druskos kiekis (g) ne didesnis nei/100 g (ml)	Skaidulinių medžiagų (g) ne mažesnis nei/100 g
1.	Mėsos ir žuvies (išskyrus silkę) patiekalai ir gaminiai	3	1,7	-
2.	Silkė	5	2,5	-
3.	Pieno gaminiai			
3.1.	Jogurtai, varškės gaminiai	10 ²	1	
3.2.	Sūriai	-	1,7	-
3.3.	Kiti pieno gaminiai, išskyrus desertus	5	1	-
4.	Grūdinių augalų produktai			
4.1.	Ruginė duona (ne mažiau kaip 30 proc. sausos produkto masės sudaro rugiai)	5	1,2	6
4.2.	Kita duona ir duonos gaminiai	5	1	5
4.3.	Smulkieji pyrago gaminiai ir miltinės konditerijos gaminiai	16	1	-
4.4.	Pusryčių dribsniai ir javainiai	16	1	6
5.	Džiovinti vaisiai ir džiovintos uogos ar jų gaminiai	0 (pridėtinių cukrų)		-
6.	Maitinimo paslaugos teikėjo pagaminti patiekalai	5 (pridėtinių cukrų)	1	-
7.	Desertai	16	1	-
8.	Gerti skirti produktai, išskyrus nurodytus 3.1 ir 3.3 papunkčiuose			
8.1.	Sultys (vaisių ir (ar) daržovių)	-	0	-
8.2.	Kiti gėrimai (sulčių gėrimai, nektarai, gaivieji gėrimai ir pan.)	5	0	-
8.3.	Maitinimo paslaugos teikėjo pagaminti gėrimai	5	-	-
9.	Kiti maisto produktai, nenurodyti 1–8 punktuose, išskyrus vaisius	5	1	-

¹ Maisto produktams, atitinkantiems maisto produktų ženklinimo simboliu „Rakto skylutė“ kriterijus, šio priedo reikalavimai netaikomi.

² 2019–2020 mokslo metais 9 g/100g (ml); 2020–2021 mokslo metais 8 g/100g (ml); 2021–2022 mokslo metais 7 g/100g (ml); 2022–2023 mokslo metais 6 g/100g (ml); 2023-2024 ir vėlesniais mokslo metais 5 g/100 g (ml).